

การศึกษาความต้องการของนักศึกษาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุดของ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา
Students' Requirements of Information Technology Usage
in Chacheongsao Vocational School Library

ทิพย์สุคนธ์ คลังเกษม¹ และ ราชวัลลภ ลำพูน²

วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา

¹tipnvc2004@hotmail.com, ²rachawanlop@cvc-cha.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทราในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุด และ 2) ปรับปรุงและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุดของวิทยาลัยฯ ประชากรที่ใช้คือนักศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1/2559 จำนวน 100 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน จำนวน 79 คน โดยใช้วิธีการเลือกตามสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) กับข้อมูลที่เป็นปัญหาและข้อเสนอแนะผลการวิจัยพบว่า ด้านการใช้วัสดุ/อุปกรณ์ เครื่องพิมพ์แบบสีมีความต้องการมากที่สุด ($\bar{x} = 4.13$, $S.D. = 0.966$) รองลงมาคือกระดาษขนาดต่าง ๆ สำหรับพิมพ์เอกสาร ($\bar{x} = 4.08$, $S.D. = 0.963$) และเครื่องคอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะภายในห้องสมุด ($\bar{x} = 4.06$, $S.D. = 0.992$) ด้านการบริหารและการจัดการข้อมูลสารสนเทศ พบว่า การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศของห้องสมุดมีความต้องการมากที่สุด ($\bar{x} = 3.92$, $S.D. = 0.888$) รองลงมาคือกฎ ระเบียบ การใช้สารสนเทศภายในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.87$, $S.D. = 0.979$) ซึ่งมีความต้องการเท่ากับการกำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.87$, $S.D. = 0.822$) ด้านความรับผิดชอบของผู้ให้บริการ พบว่า การสนับสนุนให้ความรู้ทางด้านสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมีความต้องการมากที่สุด ($\bar{x} = 3.78$, $S.D. = 0.901$) รองลงมาคือ สมรรถนะและประสิทธิภาพของผู้ให้บริการสารสนเทศในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.77$, $S.D. = 0.862$) ตามด้วย ความรวดเร็วของการให้บริการสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.75$, $S.D. = 0.954$) ซึ่งมีความต้องการเท่ากับ ความสะดวก และความเป็นกันเองของผู้ให้บริการ ($\bar{x} = 3.75$, $S.D. = 0.869$) ในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ พบว่า การขยายเวลาในการเปิดห้องสมุด เป็น 19.30 น. คือความต้องการสูงสุด ($\bar{x} = 4.00$, $S.D. = 0.974$) รองลงมาคือ การให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย ($\bar{x} = 4.00$, $S.D. = 1.121$) และการเปิดให้บริการห้องสมุด เวลา 8.00 น. ($\bar{x} = 3.90$, $S.D. = 1.105$)

คำสำคัญ: เทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารและการจัดการข้อมูล บริการสารสนเทศ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the requirement of students at Chachoengsao Vocational School in using library's information technology (IT) and 2) improve and develop IT system of the school's library. The sample was 79 students from all departments in all levels who currently enroll in the semester 1/2559, select by using Krejcie & Morgan sample size table, and the sample was obtained by using convenience sampling methods. The research instrument was online questionnaire. Statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation and content analysis for open-ended questions. The results showed that tool/equipment such as colour printers was the highest required ($\bar{x} = 4.13$, $S.D. = 0.966$), followed by various sizes of printing papers ($\bar{x} = 4.08$, $S.D. = 0.963$), and desktop computers in the library ($\bar{x} = 4.06$, $S.D. = 0.992$). In terms of IT administration and management, library's information publishing was the highest required ($\bar{x} = 3.92$, $S.D. = 0.888$), followed by library's rules and regulations of IT usage ($\bar{x} = 3.87$, $S.D. = 0.979$) which had equal requirements to the clear instruction of using library's tools/equipment ($\bar{x} = 3.87$, $S.D. = 0.822$). In terms of responsibilities of the library staff's services, IT support to enhance work performance was the highest required ($\bar{x} = 3.78$, $S.D. = 0.901$), followed by capacity and efficiency of library staff ($\bar{x} = 3.77$, $S.D. = 0.862$), while rapidness ($\bar{x} = 3.75$, $S.D. = 0.954$) and convenience and friendliness of the library staff came at equal requirements ($\bar{x} = 3.75$, $S.D. = 0.869$). Furthermore, increasing staff members was the lowest required. Lastly, in terms of general requirements, extending the closing time until 19.30 was the most highly requirement ($\bar{x} = 4.00$, $S.D. = 0.974$), followed by offering free WIFI in the library ($\bar{x} = 4.00$, $S.D. = 1.121$), and extending the opening time from 8.00am were the second and third requirements ($\bar{x} = 3.90$, $S.D. = 1.105$), respectively.

Keyword: information technology, information administration and management, information services, electronic library.

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคสารสนเทศ องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนต่างเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการดำเนินการและปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการทำงานทุกด้าน เพราะเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่เว้นแม้กระทั่งด้านการศึกษา ดังนั้นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาจึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในกระบวนการเรียนรู้ตามนโยบายของ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติหรือเนคเทค (ต่อมาถูกกำกับดูแลโดยกระทรวงศึกษาธิการ) (National Electronics and Computer Technology Center – NECTEC) ซึ่งดำเนินการจัดทำโครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทยหรือสคูลเน็ต (SchoolNet) ในการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ

เช่น อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มาใช้ในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน [1]

ภายในสถานศึกษานั้น ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้และสนับสนุนการเรียนการสอนที่สำคัญ อาจกล่าวได้ว่าห้องสมุดมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบุคลากร เพราะเป็นแหล่งรวบรวม ข้อมูล ความรู้ สื่อการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา และยังเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมของครูและนักเรียนนอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและทักษะชีวิต อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่รักการอ่าน และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต [2] การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในห้องสมุดของสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิบัติงานของห้องสมุดให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน ทั้งยังช่วยเพิ่มพูนความถูกต้องแม่นยำให้กับการทำงานและการตัดสินใจในการบริหารจัดการ รวมทั้งส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะระบบ

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ช่วยให้ครูและนักศึกษาสามารถสืบค้นข้อมูลทรัพยากรที่มีอยู่ในห้องสมุดได้ด้วยตนเอง และรู้จักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการศึกษาต่อไป

วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา เป็นวิทยาลัยที่เปิดสอนในระดับ ปวช. และ ปวส. มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 2,365 คน แต่มีห้องสมุดที่มีขนาดประมาณ 1-2 ห้องเรียน โดยมีหนังสือเรียนที่ไม่ได้รับการจัดหมวดหมู่แบบสากลแต่ยังไม่มีการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการ ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ครู นักเรียน นักศึกษา รวมทั้งประชาชนทั่วไป ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาความต้องการในการใช้สารสนเทศในห้องสมุดของวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความต้องการของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทราในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุด

1.2.2 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุดของวิทยาลัยฯ

2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ

ลูคัส [3] ได้กล่าวว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเทคโนโลยีทุกชนิดที่ประยุกต์เพื่อใช้ในการประมวลผล การจัดเก็บ และการถ่ายทอดสารสนเทศให้อยู่ในรูปของอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประกอบด้วยสื่อ 5 ประเภท ดังนี้ 1. การสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ออนไลน์ (Online Computer Communication) 2. สื่อ CD-ROM 3. สื่อเทปเสียงแม่เหล็ก (Magnetic Tape) 4. สื่อดิสก์เก็ต (Diskettes) และ 5) สื่อเทปเสียง (Audio Tape) ซึ่งในส่วนของสื่อ 4 ประเภทหลัง มีแนวโน้มของการใช้ในปริมาณที่ลดลง ในขณะที่สื่อประเภทแรกมีแนวโน้มการใช้งานสูงมากยิ่งขึ้น วิภา [4] ได้ให้ความหมายของคำว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การรวมกันระหว่างเทคโนโลยีและสารสนเทศ ส่วนเทคโนโลยีเป็นการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีอื่นๆ เช่น เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

และเทคโนโลยีสื่อสารข้อมูล ส่วนสารสนเทศเป็นสิ่งที่ได้มาจากการนำข้อมูลข่าวสารมาเข้าสู่ระบบการประมวลผล

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วีระวรรณ [5] ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยสำรวจและเปรียบเทียบความคิดเห็นของบรรณารักษ์และนักเรียน สรุปได้ว่ามีการใช้ซอฟต์แวร์สำเร็จรูปมากกว่าซอฟต์แวร์ที่พัฒนาขึ้นใช้เอง โดยนำมาใช้งานด้านบริการของห้องสมุดมากที่สุด รองลงมาคืองานเทคนิคและงานบริหาร ผู้ดูแลระบบของห้องสมุดคือหัวหน้างานห้องสมุด และมีบุคลากรสำหรับปฏิบัติงานด้านคอมพิวเตอร์ในด้านการวิเคราะห์ออกแบบ การเขียนโปรแกรม และการดูแลรักษาโปรแกรม มีการจัดทำคู่มือการใช้งานเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานภายในห้องสมุด มีการนำระบบเครือข่ายแลน (LAN) ที่ใช้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตภายในสถานศึกษา มาใช้ในการปฏิบัติงานห้องสมุดและการใช้เครือข่ายแวน (WAN) สำหรับระบบเครือข่ายทางไกลระดับภูมิภาคซึ่งมีการใช้น้อยที่สุด ส่วนปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าด้านงบประมาณมีปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ บุคลากร ผู้ใช้บริการ เครื่องคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ งานบริหารของห้องสมุด งานเทคนิคของห้องสมุดและการประสานงานกับศูนย์คอมพิวเตอร์

บรรเลง [6] ศึกษาการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผู้ให้ข้อมูลคือนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 306 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุดจำนวน 2-4 ครั้งต่อสัปดาห์ ห้องสมุดอื่นๆ ที่นักศึกษาไปใช้มากได้แก่ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ และห้องสมุดคณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยืม-คืนหนังสือ ค้นคว้าประกอบการทำรายงาน อ่านตำราภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่เรียน และเพื่อค้นคว้าประกอบการทำโครงการในระดับมาก ทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้มากที่สุดได้แก่ หนังสือทั่วไปภาษาไทย โครงการและวิทยานิพนธ์ ส่วนสาเหตุที่นักศึกษาเข้าใช้ห้องสมุดน้อยหรือไม่เข้าใช้เนื่องจากห้องสมุดไม่มีห้องค้นคว้าเฉพาะกลุ่ม ไม่ได้มีความสะดวกในการใช้บริการ วิชาที่ศึกษาส่วนใหญ่เน้นทักษะการปฏิบัติ การ

ได้รับเอกสารประกอบการเรียนการสอนจากอาจารย์ผู้สอนอย่างเพียงพอ ข้อมูลต่าง ๆ สามารถสืบค้นได้จากทางอินเทอร์เน็ต การทำโครงการส่วนใหญ่จะอยู่ในห้องปฏิบัติการของภาควิชา และช่วงเวลาการเปิดให้บริการของห้องสมุดตรงกับเวลาเรียน

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ขอบเขตของการวิจัย

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา ทั้งหมด 3 แผนก ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1/2559 จำนวน 100 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นการเลือกตามสะดวก (Convenience Sampling) คือนักศึกษา ทั้งหมด 3 แผนก ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1/2559 จำนวน 79 คน

3.1.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา แผนกวิชา

ตัวแปรตาม คือ ความต้องการในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาในห้องสมุดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวัสดุ/อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ด้านการบริหารจัดการข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ที่สร้างขึ้นจาก Google Form ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา และแผนกวิชา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาในห้องสมุดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา

ตอนที่ 3 สอบถามความต้องการการใช้สารสนเทศของนักศึกษาวិทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทราเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวทางของลิเคอร์ท (Likert) [7]

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการเทคโนโลยีสารสนเทศในแต่ละด้าน

แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) จากกลุ่มผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง (Try-out) จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา 0.94

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดพบว่า เป็นนักศึกษาหญิงร้อยละ 73.4 และเป็นนักศึกษาชาย ร้อยละ 26.6 นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ระดับชั้น ปวส.2 คิดเป็นร้อยละ 67.1 รองลงมาอยู่ระดับชั้น ปวช.3 คิดเป็นร้อยละ 13.9 และระดับชั้น ปวช.2 คิดเป็นร้อยละ 10.1 นักศึกษาทั้งหมดนี้อยู่แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 77.2 รองลงมาอยู่แผนกวิชาบัญชี คิดเป็นร้อยละ 16.5 ตามด้วยแผนกเลขานุการ อยู่ที่ร้อยละ 6.3

4.2 พฤติกรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

พบว่า นักศึกษาที่เข้าไปใช้บริการห้องสมุด 1 วันต่อสัปดาห์ มีจำนวนเท่ากับผู้ที่เข้าใช้ห้องสมุด 2-3 วัน ต่อสัปดาห์ คืออย่างละจำนวน 33 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 41.8 และผู้ที่เข้าใช้ห้องสมุด 4-5 วัน ต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 12.7 เหตุผลที่เข้าไปใช้บริการห้องสมุดมากที่สุดคือ เพื่อค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมาคือ เพื่อยืมหนังสือ/สื่อต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 27.8 และเพื่อดูหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 11.4 ช่วงเวลาที่มีคนไปใช้บริการห้องสมุดมากที่สุดคือ 12.01- 15.00 น. คิดเป็นร้อยละ 75.9 รองลงมาคือช่วงเวลา 15.01-18.00 น. คิดเป็นร้อยละ 12.7 และช่วงเวลา 9.01-12.00 น. คิดเป็นร้อยละ 8.9 ซึ่งใหญ่ส่วนใหญ่มักเป็นช่วงเวลาเรียน

4.3 ความต้องการสารสนเทศของ จำนวน 5 ด้าน ได้แก่

4.3.1 ด้านวัสดุ/อุปกรณ์คอมพิวเตอร์

ตารางที่ 1 ความต้องการในการใช้วัสดุ/ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์

รายการ	Mean	S.D.
1. เครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะในการปฏิบัติงานภายในห้องสมุด	4.06	0.992
2. แลปท็อป/แท็บเล็ตของห้องสมุดเพื่อการใช้งานภายในห้องสมุด	3.73	1.195
3. เครื่องพิมพ์แบบขาวดำ	3.80	1.091
4. เครื่องพิมพ์แบบสี	4.13	0.966
5. เครื่องสแกน	3.72	1.005
6. กล้องสำหรับต่อเข้าคอมพิวเตอร์ (webcam)	3.53	1.137
7. หูฟังที่มีไมโครโฟนแบบ	3.76	1.034
8. แผ่น CD / DVD เพื่อการสำรองข้อมูล	3.73	0.976
9. กระดาษขนาดต่าง ๆ สำหรับพิมพ์เอกสาร	4.08	0.963
10. เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับซ่อมแซมเอกสาร เช่น กระดาษกาว	3.85	0.968
11. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ที่สามารถพิมพ์เอกสารได้	3.86	1.106
12. โปรเจคเตอร์	3.69	1.097

จากตารางที่ 1 แสดงถึงความต้องการในการใช้วัสดุ/ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในห้องสมุด พบว่า ความต้องการในการใช้วัสดุ/อุปกรณ์ค่อนข้างสูงทุกรายการ โดยที่ความต้องการในเรื่องเครื่องพิมพ์แบบสีมีมากที่สุด ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.966) รองลงมาคือกระดาษขนาดต่างๆ สำหรับพิมพ์เอกสาร ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = 0.963) และเครื่องคอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะในการปฏิบัติงานภายในห้องสมุด ($\bar{x} = 4.06$, S.D. = 0.992) ในขณะที่ กล้องสำหรับต่อเข้าคอมพิวเตอร์ (Webcam) มีความต้องการใช้น้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.53$, S.D. = 1.137)

4.3.2 ด้านการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ

ตารางที่ 2 ความต้องการด้านการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ

รายการ	Mean	S.D.
1. กฎ ระเบียบ การใช้สารสนเทศภายในห้องสมุด	3.87	0.979
2. การกำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ อย่างชัดเจน	3.87	0.822
3. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศของห้องสมุด	3.92	0.888
4. การให้บริการอีเมลของวิทยาลัยเพื่อรับ/ส่งข้อมูล	3.77	0.862
5. การสืบค้นเอกสารและงานวิจัยจากฐานข้อมูลในประเทศไทย	3.75	1.005
6. การสืบค้นเอกสารและงานวิจัยจากฐานข้อมูลต่างประเทศ	3.76	1.034
7. การเข้าถึงและสืบค้นเอกสารและข้อมูลจากห้องสมุดต่างๆ ในประเทศไทย	3.74	1.137

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	Mean	S.D.
8. การเข้าถึงและสืบค้นเอกสารและข้อมูลจากห้องสมุดต่างๆ ในต่างประเทศ	3.73	0.858
9. การเพิ่มบริการการขอยืมต่อหนังสือ (renew) ออนไลน์	3.75	0.963

จากตารางที่ 2 แสดงถึงความต้องการในด้านการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ พบว่า การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศของห้องสมุดมีความต้องการมากที่สุด ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.888) รองลงมาคือกฎ ระเบียบ การใช้สารสนเทศภายในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.979) ซึ่งมีความต้องการเท่ากับการกำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ อย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.87$, S.D. = 0.822) ในขณะที่การเข้าถึงและสืบค้นเอกสารและข้อมูลจากห้องสมุดต่าง ๆ ในต่างประเทศมีความต้องการน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.858)

4.3.3 ด้านความรับผิดชอบของผู้ให้บริการสารสนเทศในห้องสมุด

ตารางที่ 3 ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้บริการสารสนเทศ

รายการ	Mean	S.D.
1. จำนวนผู้ให้บริการสารสนเทศ	3.62	0.924
2. ความรวดเร็วของผู้ให้บริการสารสนเทศ	3.75	0.954
3. ความสะดวก และความเป็นกันเองของผู้ให้บริการ	3.75	0.869
4. สมรรถนะและประสิทธิภาพของผู้ให้บริการสารสนเทศ	3.77	0.862
5. การสนับสนุนให้ความรู้ทางด้านสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน	3.78	0.901

จากตารางที่ 3 แสดงถึงความต้องการในด้านความรับผิดชอบของผู้ให้บริการสารสนเทศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเน้นเรื่องการสนับสนุนให้ความรู้ทางด้านสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุด ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = 0.901) รองลงมาคือ สมรรถนะและประสิทธิภาพของผู้ให้บริการสารสนเทศในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.77$, S.D. = 0.862) ตามด้วย ความรวดเร็วของการให้บริการสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.954) ซึ่งมีความต้องการเท่ากับ ความสะดวกและความเป็นกันเองของผู้ให้บริการ ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.869) ในขณะที่จำนวนผู้ให้บริการสารสนเทศ มีความต้องการใช้น้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.62$, S.D. = 0.924)

4.3.4 ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4 ความต้องการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการเพื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุด

รายการ	Mean	S.D.
1. การเพิ่มระยะเวลาในการเปิดให้บริการห้องสมุด เป็น 8.00 น.	3.90	1.105
2. การเพิ่มระยะเวลาในการปิดให้บริการห้องสมุด เป็น 19.30 น.	4.00	0.974
3. การให้บริการห้องประชุมกลุ่มย่อย หรือเดี่ยว	3.69	0.997
4. การให้บริการค้นหาหนังสือและสื่อต่างๆของห้องสมุดจากบ้านหรือสถานที่นอกพื้นที่วิทยาลัย	3.76	0.864
5. การให้บริการระบบอินเทอร์เน็ตแบบไร้สายภายในห้องสมุด	4.00	1.121

จากตารางที่ 4 แสดงถึงความต้องการอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการเพื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุด พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการที่เกี่ยวข้องในเรื่องการขยายเวลาการปิดให้บริการห้องสมุด เป็น 19.30 น. ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.974) รองลงมาคือการใช้บริการระบบอินเทอร์เน็ตแบบไร้สายภายในห้องสมุด ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 1.121) และการเพิ่มระยะเวลาการเปิดให้บริการห้องสมุด เป็น 8.00 น. ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 1.105) ในขณะที่การให้บริการห้องประชุมกลุ่มย่อย หรือเดี่ยวมีความต้องการน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.69$, S.D. = 0.997)

4.4 ความต้องการหลักในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุด

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความต้องการหลักในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุดแบ่งตามประเภท

รายการ	Mean	S.D.
1 แสดงถึงความต้องการในการใช้วัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์	3.83	0.770
2 แสดงถึงความต้องการในการบริหารจัดการข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.82	0.749
3 แสดงถึงความต้องการในด้านความรับผิดชอบของผู้ให้บริการสารสนเทศ	3.73	0.787
4 แสดงถึงความต้องการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการเพื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุด	3.89	0.830

จากตารางที่ 5 เปรียบเทียบความต้องการหลักในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุดแบ่งตามประเภท พบว่าความต้องการในเรื่องของการให้บริการอื่น ๆ เช่น การมี

อินเทอร์เน็ตไร้สาย รวมไปถึงการเพิ่มระยะเวลาเปิด-ปิด ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = 0.830) มีความต้องการสูงสุด รองลงมาคือความต้องการในการใช้วัสดุ/อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.770) ตามด้วยความต้องการในการบริหารจัดการข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.749) และ ความต้องการในด้านความรับผิดชอบของผู้ให้บริการสารสนเทศ ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.787) ตามลำดับ

4.5 ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการเทคโนโลยีสารสนเทศในแต่ละด้านจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ด้านพบว่า

4.5.1 ในส่วนของความต้องการด้านวัสดุ/อุปกรณ์คอมพิวเตอร์นั้น นักศึกษาระบุว่าห้องสมุดควรมี

- 1) คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะแอปเปิ้ล Apple เพื่อใช้ทำงานเกี่ยวกับสื่อต่าง ๆ ไว้ในห้องสมุด
- 2) แท็บเล็ต Tablet เพื่อใช้ในการสืบค้นข้อมูล
- 3) ปากกาแปลภาษาเพื่อใช้ในการอ่านหนังสือต่างประเทศ

4.5.2 ในส่วนของความต้องการด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ นักศึกษาระบุว่าห้องสมุดควรมี

- 1) บัตรห้องสมุดแบบสมาร์ทการ์ด เพื่อใช้ในบริการหรือยืม-คืนหนังสือแบบรวดเร็วหรือสแกน
- 2) การจัดหมวดหมู่หนังสือให้สามารถค้นหาได้อย่างรวดเร็ว
- 3) การพัฒนาแอปพลิเคชันของห้องสมุดเพื่อใช้งานมือถือแบบสมาร์ทโฟน

4.5.3 ในส่วนความต้องการด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศในห้องสมุด นักศึกษาระบุว่าห้องสมุดควรมี

- 1) การเพิ่มจำนวนบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น
- 2) บุคลากรที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้บริการ

4.5.4 ในส่วนความต้องการด้านอื่น ๆ นักศึกษาเห็นว่าทางวิทยาลัยควรดำเนินการ ดังนี้

- 1) เพิ่มมุมพักผ่อนเพื่อเพิ่มบรรยากาศในการอ่านหนังสือ
- 2) ปรับห้องสมุดให้มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเชิงเทรา อยู่ที่ 1-3 วันต่อสัปดาห์ ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และนักศึกษาส่วนมากนิยมหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตมากกว่าการยืมหนังสือหรือสื่อต่าง ๆ ไปใช้ที่บ้าน ซึ่งช่วงเวลาพักเที่ยงไปจนถึงเวลาเลิกเรียนคือช่วงเวลาที่คนมักจะเข้าห้องสมุดมากที่สุด นอกจากนี้สภาพความต้องการใช้สารสนเทศของนักศึกษาแต่ละด้านพบว่า นักศึกษามีความต้องการเครื่องพิมพ์แบบสี เพื่อใช้ในพิมพ์เอกสารต่าง ๆ มากที่สุด รองลงมาคือกระดาษขนาดต่าง ๆ สำหรับพิมพ์เอกสาร และเครื่องคอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะที่ใช้ในการปฏิบัติงานภายในห้องสมุด ซึ่งความต้องการนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพลศิริ พรหมภู [8] พบว่าความต้องการใช้บริการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความต้องการด้านฮาร์ดแวร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการทำงานในอนาคตมากที่สุดคือ เครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer) คิดเป็นร้อยละ 18.8 รองลงมาคืออุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการทำงานในอนาคตคือ เครื่องพิมพ์ (Printer) ด้านความต้องการในการใช้สารสนเทศของนักศึกษาในการบริหารจัดการข้อมูล พบว่า นักศึกษามีความต้องการเรื่องการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศของห้องสมุดมากที่สุด รองลงมาคือการทำหนดข้อปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีใช้วัสดุ/อุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างชัดเจน และการเข้าถึงและสืบค้นเอกสารและข้อมูลจากห้องสมุดต่าง ๆ ในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา ดันจะโร และพิมพ์ร่ำไพ เปรรมสมิทธิ์ [9] ที่พบว่าห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่นั้น มีวัตถุประสงค์ในการใช้สื่อสังคมเพื่อให้สามารถสื่อสารกับผู้ใช้บริการได้ทุกที่ ทุกเวลา บรรณารักษ์เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการใช้สื่อสังคม ห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้เฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์ และในด้านความรับผิดชอบของผู้ให้บริการสารสนเทศ พบว่า นักศึกษามีความต้องการในเรื่องความเร็วของผู้ให้บริการสารสนเทศมากที่สุด รองลงมาคือ การสนับสนุนให้ความรู้ทางด้านสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ความสะดวก และความเป็นกันเองของผู้ให้บริการ รวมไปถึงสมรรถนะและประสิทธิภาพของผู้

ให้บริการสารสนเทศในห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของน้ำลิน เทียมแก้ว [10] พบว่า ความพึงพอใจต่อการให้บริการของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามโดยภาพรวม ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ คือ บริการด้วยความรวดเร็ว ฉับไว รองลงมา ได้แก่ ให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรีที่ดีและมีความกระตือรือร้นเต็มใจให้บริการและผู้ให้บริการมีความเข้าใจในความต้องการของผู้ใช้บริการ

ในส่วนของการใช้สารสนเทศของนักศึกษา พบว่า ความต้องการเรื่องการขยายระยะเวลาในการเปิดให้บริการห้องสมุด เป็น 19.30 น. มากที่สุด รองลงมาคือการใช้บริการระบบอินเทอร์เน็ตแบบไร้สายภายในห้องสมุดและการขยายระยะเวลาในการเปิดให้บริการห้องสมุด เป็น 8.00 น. สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพร สุริยะ [11] พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมของผู้เข้ามาใช้ห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในสภาพทั่วไปของห้องสมุด เช่น แสงสว่าง เสียงรบกวน อุณหภูมิ ความสะอาด และความเป็นระเบียบ ด้านเวลาเปิดให้บริการ (เปิดเทอม 08.00-18.00 น.) และเวลาปิดให้บริการ (ปิดเทอม 8.00-16.00 น.) ผู้ใช้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาสภาพความต้องการในการใช้สารสนเทศของบุคลากรทั้งหมด เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดให้ก้าวเข้าสู่ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มรูปแบบในวิทยาลัยฯ และควรศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้งานห้องสมุด เพื่อดึงดูดบุคลากรทั้งหมดในสถานศึกษาและบุคคลภายนอกที่มีความประสงค์จะใช้บริการห้องสมุด

6. เอกสารอ้างอิง

- [1] กิดานันท์ มลิทอง. (2548). ไอซีทีเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [2] กรมวิชาการ. (2543). คู่มือการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

- [3] Lucas, Henry. 1997. Information Technology for Management. New York: McGraw-Hill.
- [4] วิชา เจริญกัญชาจารย์. (2549). เอกสารการสอนชุดวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเบื้องต้น = Introduction to information technology / สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [5] วีระวรรณ วรรณโท. (2544). การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง. (อัครสำเนา).
- [6] บรรเลง สระมูล. (2548). การใช้ห้องสมุดของนักศึกษาคณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (อัครสำเนา).
- [7] บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- [8] พูลศิริ พรหมกุล. (2555). การสำรวจความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของสำนักงานวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- [9] กัลยา ดันจะโร; และพิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิท. (2555, กรกฎาคม-ธันวาคม). การใช้สื่อสังคมเพื่อการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย. วารสารบรรณารักษศาสตร์. 32(2): 39-55.
- [10] น้ำลิน เขียมแก้ว. (2556). ความพึงพอใจต่อคุณภาพการบริการของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2555. สารนิพนธ์ : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [11] นวพร สุริยะ. (2553). ศึกษาความพึงพอใจของการใช้ห้องสมุดของนิสิตคณะเกษตรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ข่าวสารห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 26(2), 13 - 18.